

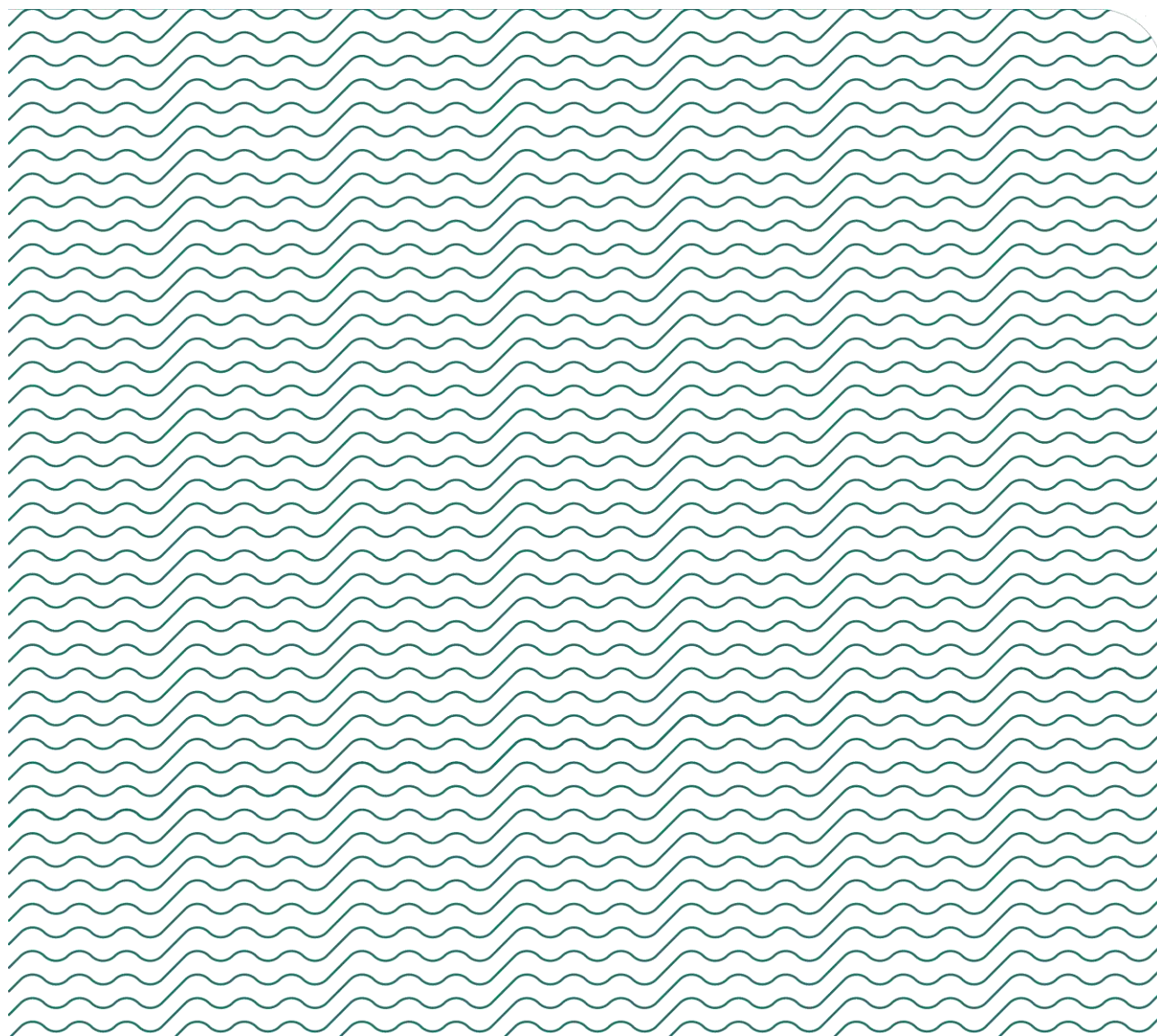
Arbeidstilsynet

Plan for dokumentert opplæring gitt av sertifisert virksomhet etter forskrift om administrative ordninger og forskrift om utførelse av arbeid

Modul 3.1

Masseforflytningsmaskiner

Grunnleggende praktisk opplæring

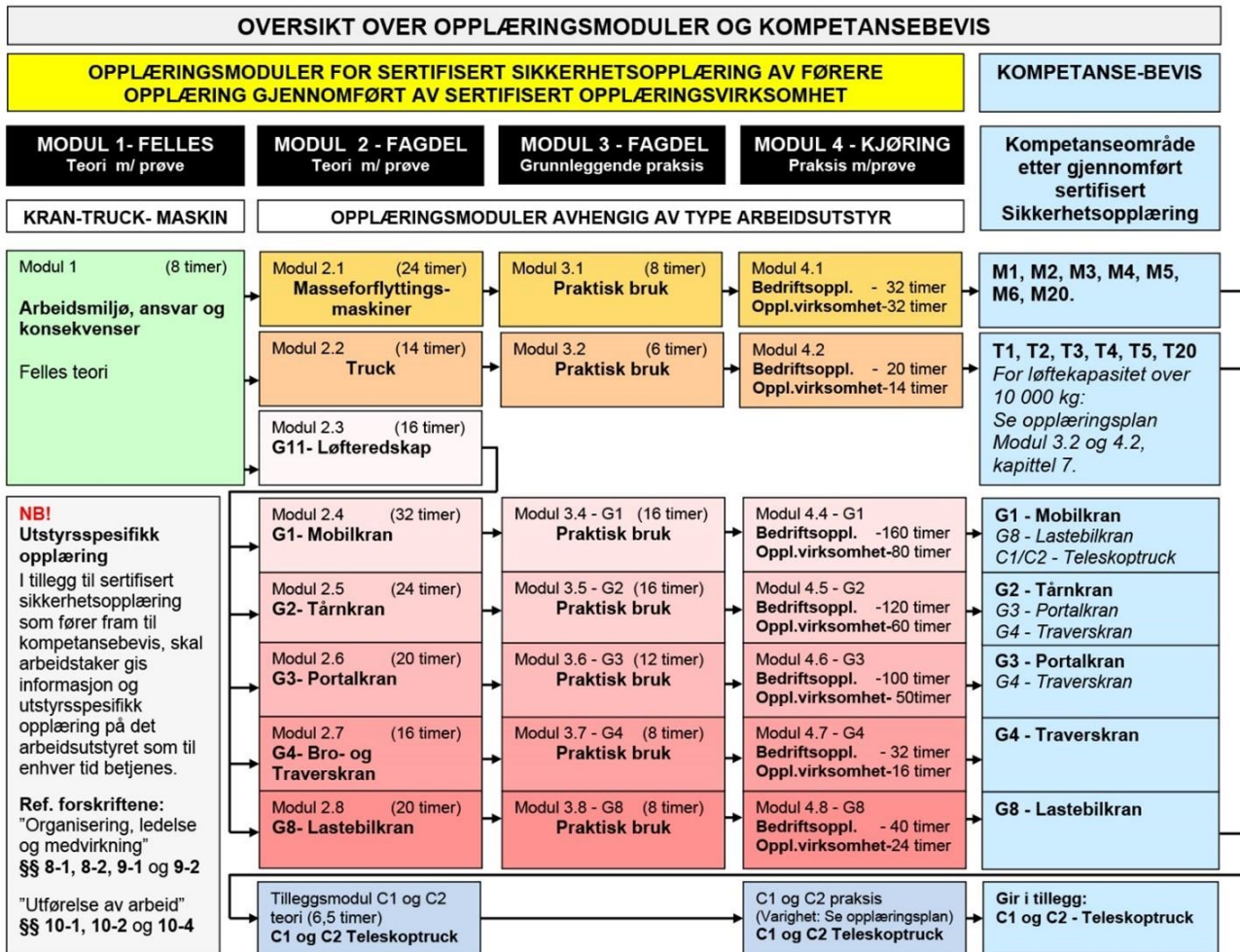

Innhold

Forord	3
1 Generelt om opplæringen	5
2 Målsettinger	6
3 Emneliste	7
4 Arbeidsmåter	8
5 Vurdering	9
6 Undervisningsmaterieell	10
7 Revisjonsoversikt	11

Forord

Sertifisert opplæring er en opplæring som kreves for førere av arbeidsutstyr som er beskrevet i forskrift om utførelse av arbeid § 10-3. Denne opplæringsplanen gjelder opplæringsmodul 3.1 etter illustrasjonen nedenfor.

Opplæringsplanen skal brukes av opplæringsvirksomheter som er sertifisert av sertifiseringsorgan utpekt av Arbeidstilsynet, og opplæringen skal gjennomføres av den sertifiserte opplæringsvirksomheten, jf. forskrift om administrative ordninger § 8-1 første ledd.

Opplæringsplanen beskriver et minimum av de kunnskaper og ferdigheter som kreves for bruk av arbeidsutstyr etter forskriftene. Forskriftene forutsetter imidlertid at førere av ulike typer arbeidsutstyr, i tillegg får utstyrsspesifikk opplæring på det utstyret som til enhver tid benyttes, jf. forskrift om utførelse av arbeid § 10-4.

Praktisk opplæring i modul 4 gjennomføres av sertifisert opplæringsvirksomhet, eller i bedrift etter skriftlig avtale med sertifisert opplæringsvirksomhet.

Riktig bruk av arbeidsutstyr har stor betydning for sikkerheten for fører og annet personell som deltar i arbeidsoperasjoner. Feilvurderinger kan få store konsekvenser og føre til alvorlige skader på fører, øvrig personell samt materiell og omgivelser. Positive holdninger til sikkerhet er derfor viktig under opplæringen.

1 Generelt om opplæringen

Hensikten med opplæringen er å gi kandidaten allsidig praktisk opplæring og øvelse i sikker bruk av masseforflytningsmaskiner, slik at ulykker i forbindelse med bruk unngås.

Opplæringen skal gi kandidaten praktisk forståelse for prinsippene for masseforflytningsmaskiners konstruksjon, oppbygging, betjening, bruksegenskaper, bruksområder og sikkerhetsutstyr.

Grunnopplæringen skal også omfatte vedlikehold og viktige kontrollpunkter på masseforflytningsmaskiner.

Etter praktisk grunnopplæring skal kandidaten gjennomføre mengdetrening i hht. modul 4.

Mengdetreningen avsluttes med en praktisk kjøreprøve på masseforflytningsmaskin, som ved bestått resultat vil være grunnlag for utstedelse av kompetansebevis for fører av masseforflytningsmaskin.

Opplæringens varighet	8 timer (à 45 minutter undervisning).
Opptaksvilkår	Gjennomført modul 1 og modul 2.1. Alternativt kan modul 1 og modul 2.1 gjennomføres i sammenheng med denne modulen.
Fag- og timefordeling	Se kapittel 3.
Krav til opplæringsvirksomhet	Opplæringsvirksomheten skal være sertifisert, jf. forskrift om administrative ordninger § 8-1.

2 Målsettinger

Målsettingen med opplæringen er at kandidaten tilegner seg grunnleggende kunnskaper og praktiske ferdigheter om sikker bruk av masseforflyttingsmaskiner, slik at ulykker ved bruk unngås.

Kandidaten skal:

- 1) Kunne forklare funksjon og virkemåte for hovedkomponentene på masseforflyttingsmaskiner.
- 2) Kunne vise viktige kontrollpunkter før, under og etter bruk.
- 3) Kjenne til de viktigste bruksområdene for aktuell masseforflyttingsmaskin.
- 4) Kunne bruke ulike betjeningsinnretninger for aktuell masseforflyttingsmaskin.
- 5) Kunne vise hvordan hovedtypene av masseforflyttingsmaskiner skal stilles opp og betjenes riktig og sikkert.
- 6) Kjenne til arbeidsområdene til aktuell masseforflyttingsmaskin og vite hvilke forholdsregler som gjelder for faresoner og stabilitet.
- 7) Kunne utføre løfting av last på en sikker måte og kjenne til krav vedr. slangebruddsventil.
- 8) Kunne bruke løfteredskap på en sikker måte mht valg, brukskontroll og anhukning.
- 9) Kunne forklare prinsipper for montering, og sikker bruk av ekstrautstyr på aktuelle masseforflyttingsmaskiner.
- 10) Kunne forklare hvordan masseforflyttingsmaskiner skal sikres under transport.

3 Emneliste

Leksjon	Emne	Timer	Merknader
1	Funksjon og virkemåte for hovedkomponentene på aktuelle masseforflytningsmaskiner.	1	Maskinens bruksanvisning legges til grunn.
2	Kontrollpunkter på masseforflytningsmaskinen.	1	Kontrollsted og type kontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Før kjøring. • Under kjøring. • Etter kjøring.
3	Bruksområder og betjening av aktuelle masseforflytningsmaskinen.	1	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke bruksområder er maskinen konstruert for. • Betjeningsinnretninger.
4	Masseforflytningsmaskinens arbeidsområde.	1	Praktiske forholdsregler: <ul style="list-style-type: none"> • Faresonen. • Stabilitet.
5	Masseforflytningsmaskin brukt for løfting av last.	1	Funksjon, virkemåte, prøveløft og korrekt innstilling mht. <ul style="list-style-type: none"> • krav til slangebruddsventil • stabilitet.
6	Bruk av løfteredskap.	1	Valg, brukskontroll og praktisk anhuking av last.
7	Praktisk øvelse i bruk av masseforflytningsmaskinen.	2	Riktig og sikker bruk mht. <ul style="list-style-type: none"> • betjening/kjøring • daglig kontroll og vedlikehold.
	Sum	8	

4 Arbeidsmåter

Den praktiske grunnopplæringen skal bygge videre på den gjennomførte teoretiske opplæringen, slik at deltakerne får praktisk forståelse for de prosedyrer som gjelder for sikker bruk av masseforflyttingsmaskiner.

Undervisning under kurset må begrenses til de generelle prinsippene som gjelder for bruk av masseforflyttingsmaskiner, og videre henviser til behov for spesialopplæring på den maskinen deltakerne senere skal gjennomføre kjøreopplæringen på.

Av hensyn til utnyttelse av tilgjengelig masseforflyttingsmaskiner i forhold til antall deltakere, kan stasjonsopplegg med rullering benyttes under deler av gjennomføringen av kurset. Det er viktig at kursdeltakere er engasjert med ferdighetstrening, demonstrasjon og øvelse i hele kurstiden.

Ved trening i kjøreteknikk skal det ikke være mer enn 2 elever pr. maskin, som da bytter på å kjøre masseforflyttingsmaskin og bistå som signalmann ved bruk, løft og godshåndtering.

5 Vurdering

Dokumentasjon på gjennomført grunnleggende praktisk opplæring utstedes av opplæringsvirksomheten.

Det gjennomføres ikke prøve etter gjennomført kurs. Endelig vurdering av kunnskaper og ferdigheter foretas først etter at kjøreopplæringen i modul 4.1 er gjennomført.

6 Undervisningsmaterieell

Type utstyr	Beskrivelse
Øvingsområde	<p>Øvingsområde bør være slik at opplæringen kan gjennomføres usjenert av øvrig aktivitet.</p> <p>Området bør ha en slik karakter at variert kjøring, oppstilling og grunnforhold kan demonstreres og praktiseres.</p>
Opplæringsmaterieell	<p>Tilgang til utstyr for praktisk opplæring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Masseforflytningsmaskiner det skal gis opplæring på. • Tilleggsutstyr/øfteredskap. • Annet relevant utstyr for den praktiske opplæringen. • Variert last/masse for demonstrasjon og ferdighetstrening.
Instruktørmaterieell	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæringsplan. • Undervisningsplan (egne planer). • Leksjonsanvisninger. • Aktuelle bruksanvisninger.
Elevmaterieell	<ul style="list-style-type: none"> • Verneutstyr. • Bruksanvisning og evt. belastningsdiagram for aktuelle masseforflytningsmaskiner.

7 Revisjonsoversikt

Utgave	Endringer	Utarbeidet av	Godkjent av
Juni 2022	Ny dokumentmal. Forskriftshenvisninger er oppdatert. Enkelte oppdateringer knyttet til utseende og presentasjon.	Arbeidstilsynet	Seksjonsleder, seksjon for markedskontroll
August 2003		Samordningsrådet	Samordningsrådet